

ЗВЕЗДИ

Отделните самосветещи небесни тела у нашия народ притежават малко имена; те се отнасят до по-ярко изразени звезди, правещи впечатление с блясъка си или с мястото, което заемат през нощта и годишното време на небето. Някои от тях са съставна част от някое съзвездие. Спираме се на най-известните звезди, а останалите могат да се видят в речника.

Зорница (Venus)

Тази звезда от дълбока древност е привличала вниманието на човека; фактически, тя е една от планетите на Слънчевата ни система, която ярко свети преди изгрев слънце, а вечер се появява като *Вечерница*. Латинското ѝ име е свързано с италийска богиня на красотата и любовта, а в гръцки с Афродита 'родена от морската пяна'. Споменава се у нас от Й. Е к з а р х в IX в. в "Небеса": "Афродитъ же глаголюще иже овъгда дньница, овъгда заходньнапа вькаеть".¹⁰³ В народната ни метеорология се използват за ориентирание през денонощието и годината във връзка с една или друга стопанска дейност; смята се за сестра на Слънцето.

Спектърът и на именуването е значително разнообразен:

Голяма звезда 4; Денница 19, Денница 6, прасл. *дъпница*, стб. *дъпница*; Зорник 1, Дзорница 1, Дойница 1, Доилница 1, Доилна звезда 1, Зора 39, Зорара 1, Зорница 2, Зорната звезда 3, Зорник 1, Зорница 575, Зорня 1, Зорнячка 1, Обдѣница 1, Раница 1, Раница звезда 1, Раница 2, Ранобудница 2, Раногрѣйка 1, Светлива звезда 3, Светликава звезда 1, Собавка 1, Сутришна звезда 2, Траханница 1, Пѣпова звезда 1, Пѣтница 2, Пѣтеводница 1, Янинка, Ясна звезда 1.

Срещат се още имената: Голям Овчър 1, Пастър 1, Овчърска звезда 22, Чобанин 1, Чобан Йълдъз 2. Като ориентир на керваните и пътниците: Караванка 1, Керванка 111, Керван 20, Керванбаийка 1, Керванджійка 139, Керванница 1, Карванкелійка 1, Керванкерійка 3, Керванят 1, Кираджійката 1; Лучафър ...

В други езици тя носи подобни или други имена :

Рус: Зареница, Зарица, Зарница, Зарянка, Зорька, Зоря; Утреница, Утренняя заря, Утренняя звезда; брус. Зараница, Заранка, Зорничка, Зорница, Зоря, Зора, Зорница; укр. Зірниця, Зирничка, Зорница, Зора; пол. *Jutrzenka, Zorniczka, Zorka, Zora*; глуж. *Jutnica, Jutronica*; длуж. *Jutpnica, Jutrna gwiazda, Jtqna gwčzda*; чеш. *Jutřenka, Zornice, Zornička, Zora, Zoře*; слвш. *Jutrenka, Jutrońca, Zornička, Zornicá, Zarjenica*; срхр. *Jutranja zvezda, Даница, ЗорѢача, Надничарка, Преодница*; слн. *Danica, Daničica, Jutrnja zóra, Jutranica, Sončna zvezda, Sončica, Daničica, Jutrnja zóra, Jutranica, Sončna zvezda, Sončica, Zórjnica, Zörjanska zvjezda, Zornica*; лат.

¹⁰³ К р и с т а н о в, Ц в., Д у й ч е в, И в. Естествознанието., с. 60; К о в а ч е в, Й. Нашето звездно небе, 86 – 87; Б о н о в, А. Митове., 277 – 278. М а р и н о в, Д. Народна вяра. – СБНУН, 1914, кн. 28, с. 21.

Lucifer; грц. *фосфорос*; араб. *zühre* ‘Венера’; вавил.: *Ищар* ‘която блести’, егип.: *Тиомутири*; естон. *Кой тотяхт* ‘Звезда на утринната зора’, *Хаммикутах* ‘Утрenna звезда’.¹⁰⁴

Именуването на Зорницата е станало по времето на появата ѝ като вестителка на *зората* и деня, във връзка със значителния ѝ блясък, като подбудителка и пътеводителка за работа и предвижване на кервани и пътници.

Вечерница (Vesper)

Появилата се привечер на западния хоризонт Венера от народа се смята за отделна звезда, сестра на Месеца. У Й. Е к з а р х е отбелязана като “заходната”, у гърците “*есперос*”, египетски *Оуайти*, китайски *Тай-ни*. Появата на звездата е знак за привършване на полската работа и за прибиране на добитъка от пасищата. У нас се именува: *Вечеринка* 1, *Вечерка* 3, *Вечерна звезда* 3, *Вечернина* 1, *Вечерница* 411, *Вечерничка* 3, *Голѐма звезда* 3, *Западница* 1, *Овчърка* 9, *Пастърка* 1, *Шилегърка* 5, *Шилегърска звезда*, *Шилегърина* 1, *Милан* и *Миллица*; *Акиям* 1, *Акиям йълдъз* тур. ‘Вечерна звезда’.

Рус.: *Вечерница*, *Вечерняя Зарница*, *Вечерняя заря*, *Вечерняя звезда*, *Волчья звезда*; укр. *Вечірка*; брус. *Вячорница*; пол. *Wieczornica*, *Dwiazda wieczorna*; чеш. *Večernice*, *Večerka*; слвш. *Večernica*, *Večerka*; срхр.; *ВечерЭача*, *Вечерка*, *Сјайница*, *Večerniča*; слвн. *Večeraņjica*, *Večerna danica*, *Večernica*, *Zvečernica*; рум. *Luceafărul de seară*.¹⁰⁵

Полярна звезда (Северянка, Stella polaris)

Това е звездата от Малка Мечка, която запазва видимостта си на северното нощно небе през цялата година. Две ярки звезди до нея, вследствие въртенето на небесната сфера обикалят около нея и се именува *Стражите*. Преди около 3 хиляди години бета (β) звезда е била най-близко до Северния полюс. Полярната звезда арабите именува *Кохаб-ел-Шемали* ‘Звезда на Севера’, гърците – *Киносура* ‘Кърмилница на Зевс’; за китайците е “Царствена звезда”, а у нас: *Голѐма Полярна звезда* 1, *Горска звезда* 1, *Звезда, която не мърда* 1, *Перпендикулярна звезда* 1, *Полярка* 4, *Полярна звезда* 92, *Полярница* 2, *Популярна звезда* 1, *Пътеводителка* 1, *Пътеводна звезда* 3, *Севърка* 1, *Северна звезда* 17, *Северница* 1, *Севернянка* 1; *Кутун йълдъз* тур. ‘Полюсна звезда’.

Рус. *Зарница*, *Кол-Звезда*, *Полночная Звезда*, *Полярка*, *Прикол-Звезда*, *Северная Звезда*, *Стожар*; брус. *Полярна зара*; укр. *Полярна зоря*; пол. *Gwiazda polarna*, *Gwiazda północna*, *Polarka*..; чеш. *Polárka*, *Polárnice*, *Polární hvězda*, *Se-*

¹⁰⁴ Р у т, М. Э. Материалы по русской народной астрономии. – Русская ономастика и ее взаимодействие с апеллятивной лексикой. Свердловск, 1976, 50 – 51. М а т і ч е т о в, М. Slovenska., 77.

¹⁰⁵ К о в а ч е в, Й. Нашето звездно небе, 50; Б о н о в, А. Митове., с. 277; З и г е л, Ф. Ю. Съкровищата., 87 – 89. К u p i s z e w s k i, W. Polskie słownictwo., (Wenus wieczorna) 76 – 82.

verska; слвш. *Polárna hviezda, Polárka, Severka*; глуж. *Sewjernica, Sewjernička*; нем. *Polarstern, Nordstern, Fixstern*; ‘неподвижна’; унг. *Sarkcsillag*; естонски *Пыхъянаэ* ‘Северен гвоздей’; в Поволжски степи – *Темир казык* ‘Железен кол, стожер’, около който обикаля Малката Мечка; уйгурски – *Алтэн казук* ‘Златен кол’, монголски – *Алтан гадас* ‘Златен кол’, бурятски – *Алтан хоодааһа(н)* ‘Златен гвоздей’; у Ал – Б и р у н и X – XI в. – *Джади ал-кыбла* ‘Път към Мека’; алб. – *Jlli polar*.

В състава на Малка Мечка (Малка Кола) нашият народ не е обърнал особено внимание на Полярната звезда; тя е била опозната предимно през Възраждането чрез преводната географска литература. Името е заемка от лат. *polaris* ‘който се намира на полюс’, а то от гръц. *πόλος* ‘небесна земна ос’.

Лъжй кервân (Мамй кервân, Губй кервân)

Народно име на най-светлата звезда *Сириус* от съзвездие *Голямо Куче*. Изгрява на източния хоризонт преди *Зорницата* и често пъти заблуждавала кервани и пътници да тръгнат много по-рано от изгрева на слънцето: по пътя ги настига нещастие – нападение на вълци, разбойници или засипване от виелици, отвличане от прииждащи води. “На Керванката народът гледа с някакъв страх и никъде не е представена с добър спомен; навсякъде, било в приказките или песните, тя се представлява като опасна и измамница”.¹⁰⁶ У нас е известна като: *Губй кервân 1, Измамница 1, Изтрйй кервân 1, Лъжй Зорница 2, Лъжй кервân 1, Лъжй карамân 1, Лъжй кервân 46, Лъжй керванджийка 9, Лъжй Кервânка 6, Лъжй овчâr, Лъжлйва звезда 3, Мамй кервân 8, Мамй кервânка 2, Ялân Кервânка 2; Карън кервân 1, Керân кервân 1, Кервân герân 1, Кервân керâ 1, Кервân Керânка 8, Кервân керâца 1, Кервân кирâ 1, Кервân кран 6, Кервân кърйца, Кервân кърân, Кервân кърân йълдъз 1, Кервân Кърânка 1, Кервân кърâ 2, Клан кервân 1, Кран Кервân йълдъз 1. В Банат – *Толвайска звезда*.¹⁰⁷*

На народа ни са познати и други звезди, които често отделният информатор не може точно да определи, тъй като “ги чувал от по-стари хора”: *Болърска звезда, Бүлята, Бързоконка, Войвòда, Западница, Кръвница, Нòциница, Пашиà, Свещ, Свидлйвка, Цàрева звезда, Царйца...*

Күмова слàма (Млèчен път, Галактика, Galaktyka, Via lactea)

Това е звездна система, в която влиза и нашата Слънчева система със Земята; според астрономите обхваща около 150 милиона звезди и съзвездия и се вижда ясно през юли – септември като бяла огнена ивица, пояс. Тя е обърнала внимание на много племена и народи още в древността и според техни представи е получила разнообразни имена. В гръцката митология Галактиката (*γαλαξίας* ‘млечен’, *γαλαξίας* ‘млечен път’, лат. *lact* ‘мляко’) е потеклото мляко от гърдите на

¹⁰⁶ К о в а ч е в, Й. Нашето звездно небе, 50; Б о н о в, А. Митове., с. 18 – 19; К у р и s z e w s k i, W. Polskie., 69 – 71.

¹⁰⁷ М а р и н о в, Д. Народна вяра., – СбНУН, 28, с. 20.

разгневената богиня Хера, на която поднесли докато спяла да поддои малкия бог Хермес, роден от смъртната Алокмена, любовница на Зевс.¹⁰⁸

У нас широко е разпространено обяснението, че кумец през тежка зима, когато му свършил фуража за добитъка, ходил и откраднал слама от плевника на кума си; това се сметнало за тежък грях и бог превърнал разпиляната слама в звезден път за назидание на хората, че не трябва да се краде от духовния баща – кума.¹⁰⁹

Официалното име Млечен път у нас е превод на гръцкото название и вероятно е дошло по книжен път. В картотеката ни са записани от различни райони и селища имената:

Бял път 6, *Бял пояс* 1, *Бяла деруга* 1, *Бяла пътека* 1, *Влѣся слама* 3, *Звѣзден път* 1, *Калдарѣм* 1, *Калтѣтова слама* 1, *Керванджийски път*, *Кервѣнски път* 2, *Кираджийски път* 1, *Колѣрски път* 3, *Крадена слама* 3, *Крадла* 1, *Крал слама от кръстник си* 2, *Кръстник и кумец* 1, *Кръстникова пътека* 1, *Кръстникова слама* 1, *Кумаличина пътека* 1, *Кумалисова слама* 1, *Кумѣцова кражба* 1, *Кумова плява* 15, *Кумов път* 3, *Кумова пътека* 8, *Кумова слама* 289, *Кумови гѣсти* 1, *Кумови звѣзди* 1, *Кумови слами* 1, *Кумовска слама* 1, *Кумски път* 1; *Млѣчен път* 71, *На дѣдо поп сламата* 1, *Невѣстина слама* 1, *Паздѣр* 2, *Паздѣрева пътека* 1, *Плѣвен път* 3, *Плява* 26, *Пѣпов харман* 1, *Пѣпова вляка* 1, *Пѣпова слама* 14, *Пѣпска пътека* 1, *Пѣпски път* 1, *Пѣяс* 3, *Пѣтя* 5, *Пѣтека* 1, *Пѣтечка* 2, *Пѣт на грѣшниците* 1, (СбНУН, XXX, с. 26), *Пѣт на рѣбите* 1, *Разпиляния паздѣр* 1, *Разпиляна слама* 1, *Разпѣпана плява* 1, *Сламата* 47, *Слама крадили* 1, *Слама на кум* 1, *Слама на кръстница* 1, *Сламен път* 11, *Сламена пътека* 4, *Сламеница* 2, *Стѣпки* 1, *Хайдѣушки път* 1, *Харман* 6, *Харман със слама* 2, *Цѣрски път* 1, *Шосѣ* 1.

Други: *Друмѣ рѣбули* 1 ‘Пѣт на рѣбите’, рум. , *Друмѣлу Троян* ‘Пѣт на Троян’ рум. , *Кару ну пас* 1, *Саман йолу* 4 тур. ‘Сламен пѣт’, *Семан йолу* 1; алб. *Káshta e Kimitrit*, унг. *T’ eút* ‘Млечен пѣт’.

В славянски страни: рус. *Бакеева Дорога*, *Батеева (Батыева) Дорога*, *Басурманско становище*, *Гусиная дорога*, *Диких Гусей Дорога*, *Дорога*, *Дрога в Иерусалим*, *Дорога Татарская на Святую Русь*, *Дорожны звезды*, *Кициги*, *Коромысла*, *Мамаева Дорога*, *Мойсеева Дорога*, *Ерусалимский путь*, *Мѣишины тропки*, *Небесная Дорога*, *Пояс*, *Птичий путь*, *Святая Дорога*, *Становище*, *Улица*.¹¹⁰ Брус. *Млечны шлях*, *Гусиная дарога*, *Жураўлиная дороха*; укр. *Молочный шлях*, *Божа дарога*, *Чумацьки шлях* ‘Гурбетчийски пѣт’, *Цыганска дарога*;

¹⁰⁸ К о в а ч е в, Й. Нашето звездно небе, 86; Народна астрономия., 23; М а р и н о в, Д. Народна вяра., 20.

¹⁰⁹ К о в а ч е в, Й. Нашето., 87; Б о н о в, А. Митове., 268 – 272; З и г е л, Ф. Ю. Съкровищата., 213 – 216.

¹¹⁰ М а р и н о в, Д. Народна вяра., СбНУН, кн. 28, с. 21. Р у т, М. Э. Материалы., 48 – 49.

Пол. *Droga, Droga mleczna, Droga białomleczna, Mleczna droga, Go ciniec (przez niebo), Mleczni go cińec, Droga ptasia, Ptačkowa droga, Droga umarłych (dusz, duchów), Droga do nieba, Wrota do nieba, Boża wrota, Droga Jakuba, Droga świętego Eljasza, Droga do Warszawy (Krakowa)*; чеш. *Mlečna cesta, Mlečna dráha*; слш. *Mlečna cesta*; длуж. *Ptačkowa, Teąkowa droga*; глуж. *Njebjeska droha, Swjata droha*; срхр. *Kútmiva (Kunóvska slama), Slamni pút, Mliječni pút*; слн. *Bol'ja cesta, Nebeski pas, Mlečni put, Rimski pot, Sendwlnawa pot, Korúąka cesta, Mléčna cesta, Kumova slama*; нем. *Milchstraeq*; англ. *Milky way*; дат. *Moelkvejeu*; фр. *Voie lactée, Chemin de Saint-Jacques, Chemin d'Espagne*; исп. *Via lactea*; рум. *Calea lactée (lactelui)*; итал. *Via Lattea*.

В северни народи Млечният път е известен като “Птичи път”: кирг. *Кузоли*, тур. *Куслар йоли*, татар. *Кук каз юли* ‘Път на дивите гъски’, зарянски – *Кай-лебзан-туй* ‘Пътечка, по която летят птиците’; фински *Linnunrata*, естонски *Linutee*. Представите за *птичи път* са стари, тъй като съзвездита *Лебед, Орел* и *Ястреб* се намират в Млечния път; някои учени смятат, че при прелитане наесен птиците нощем се ориентират по Млечния път. В Северна Индия Галактиката е известна като “*Редът на змията*” или “*Път на небесния слон*”, в Хиндокуш “*Небесен Ганг, Божи дворец, Врата на рай, Път на Ноевия кораб*”; в грузински – *Прыжок оленя*, абхазки – *Дорога овец*, адегийски – *Путь перегона лошадей*, чеченски – *Где волочили медведя*. Представата, свързана със *сламен път*, изглежда е арабска, разпространена чрез заемане и в други народи: араб. в Мароко – “*Крадец на слама*”, бербери – “*Крадци на слама*”, узбеки – *Сомон йули*, тур. *Saman yolu, Samanigrusu, Hacilaryolu* ‘Път на хаджии’.¹¹¹

Комети (Опашата звезда, Kometa)

Към космонимите се отнасят и така наречените опашати звезди или комети, от гръц. *κομήτης* ‘власат, космат’ – мъглява звезда с опашка. От древността до наши дни появата на комета се свързва със зпочването на война, разразяването на заразни болести, глад, наводнения и земетресения и пр.¹¹² В различни византийски и наши извори са запазени сведения за поява на такива небесни гости.

Византийският писател Л ъ в Д я к о н (X в.) в своята “История” пише, че на връщане от Сердика бил разбит от мизите (българите) в Ихтиманската клисура (на 17. VIII. 986 г.); *това било* предсказано от падаща звезда – “*Падането на звездата предсказваше унищожението на войската, което стана по-късно; защото подобно явление, където и да се случи, предвещава гибел за всички околно*” (ИБИ, IX, 1984, с. 275 – 6); “*И при ромейските войни всеки, който прос-*

¹¹¹ Р у т, М. Э. Материалы., 48 – 50; Н и к о н о в, В. А. Состояние и задачи ономастических исследований Кавказа. – Вопросы языкознания, 1975, кн. 4, 116; К а р п е н к о, Ю. До похосжения астроназваний (Молочний шлях). – Мовознавство, Київ, 1976, N 4, 50 – 56; К о в а ч е в, Н. Галактиката в представите и космонимията на българския народ. – Славистични проучвания (Сборник в чест на X международен славистичен конгрес). ВТУ. В. Търново, 1988, 23 – 27.

¹¹² К о в а ч е в, Й. Нашето звездно небе, 88.

леди историята, би открил, че това често е ставало и че погивала войска там, където се случвало това явление. Ние знаем сами, че подобна звезда падна върху дома на проедър Василий; не мина много време и той напусна този свят.” (ИБИ, IX, 276).

Не за падаща звезда, вече за комета пише византийският писател К е к а в м е н (XI в.) в “Стратегон”. По време на въстанието на власи и българи в 1066 г. при император Константин X Дука, неуспехите били прокобени: “А освен това тогава се появила и една звезда - комета (αστη κομητης), която опитните в тези неща наричали греда (δοκος). Казвали, че тя носи нещастие. Тя била голяма, подобна на греда, и се движела на запад като Луната.” (ИБИ, XIV, 1968, с. 24).

Ето и някои сведения за комети :

“Е тзи врѣме са тавиѹа звѣзди шпашатѹи гѹ ва лѣтѹо зр и от (1665)”.¹¹³

“1680 . Пѣквѣн. да са знаи нѣкоѣ врѣме истѣкла звѣзда шпашата въ лѣтѹо ѡѹн : 1680 “ - Миней в църквата “Св. Никола” в Плевен л. 95.¹¹⁴

“Тогава се яви голяма звезда, главата ѝ беше на запад” – 1743 г. м. април 20 ден.” – Дамаскин от Щипско.¹¹⁵

“Бѣже и знамение на небеси комета звѣзда велика сасѹ ѡшивѹ такѹ мечѹ; или звѣзда опашата голѣма и по опашката на често звѣзди едри нарѣдѣнѹ като колѣнцѣто или като стави ѡлично стѹеи “. ¹¹⁶

“Да се знае, че се яви на небето звезда с нишан през месец август в тринадесетия ден и стоя до месец ноември. В това време беше лето от Христa 1812.” – Патерик от XVI век.¹¹⁷

1825. “Знайно бѹде вѣ летѹо аѡѣ на месецѹ септемвриѹ кѹ сѹ беше родѣнѹ кѹюрѹклѣнта звезда. п. че сѹ загѹбѣ слѣтѹ малко врѣме.” - Зборник 283 в Зографски манастир.¹¹⁸

“Известно да бѹде какво се роди звезда велика с опашка, месец март 5-го число 1843.” “И имаше и излизаше на запад опашата звезда: 1843 г., март, 5 ден.”¹¹⁹

Габрово, 1853 г., август 4. “... от няколко време появи ся болест, която не знаем как да я наречем. Много прилича на холера и не са минува божий ден

¹¹³ Четвероевангелие от 1625 г. на иером. Данаил Етрополски. – Старобъл. л - ра, 4, 1978, с. 105.

¹¹⁴ Т р и ф о н о в, Й. Приписки и бележки с летописен характер. – ПСп, кн. 43, 1903, св. 9 – 10, с. 774.

¹¹⁵ А н г е л о в, Б. Съвременници на Паисий, т. 1 – 2, 1963 – 64, т. 1, с. 31; Писахме да се знае. С., 1984, с. 98.

¹¹⁶ Из летописа на поп Йовча от Трявна. – СбНУН, II, 1890, с. 312.

¹¹⁷ С т о я н о в, М. , К о л о в, Хр. Опис., III, 1954, с. 243.

¹¹⁸ И в а н о в, Й. Български старини из Македония. С., 1931, с. 262.

¹¹⁹ С т о я н о в, М. Опис на гръцките и други чуждоезични ръкописи в НБКМ, С.

1973, с. 79.

да не тръгне някой из нас на оний свят...

От друга страна една опашата светла звезда (комета) разхождакя по небето и става причина за много и разнообразни разговори, Всяки толкува както му стига главата.” (Цариградски вестник, III, бр. 136, 29 авг. 1853).

“1858. Изн. еѡ. Ивкисѡ една голѡкна комета; опашката и вѡше колко-то челоѡѡчески вон на небѡ-то.”¹²⁰

1. IX. 1858. “Явѡха се комети. Една-та излѡкваше сѡтрин отъ кѡмѡтъ северѡ и залѡкваше кѡмѡ востокѡ. Я друга-та когато вѡше по-голѡкна, и трая повече време комай до 5 октомриѡ с явѡваше отъ кѡмѡтъ северѡ надъ Ершовскиятъ вѡирѡ и залѡкваше каде юго - запад.” – Дневник на свещеник Марин П. Софрониев.¹²¹

“На 1853 г. на месеца септемвриѡ яви се на запад една звезда с опашка нагоре.” – Летописни бележки от Бяла черква.¹²²

“На 1858, на месеца юлий яви се на изток опашата звезда, опашката и наведена кѡмто север, а друга звезда се появи на запад, от първия ден на септември до петнайстия опашката и тѡнка; до 30 ден много висока, широка и светла, а в ноцта на 15 - тия ден тръгна и по малко се изгуби до 45 ден, а зорницата вечер огряваше на запад и се събраха с опашката и се изгубиха.” – История славянобългарская, препис на Даскал Драгия от Бяла черква.¹²³

“В лето 1861 в месеца юний яви се откъм север опашата звезда, опашката и беше кѡмто юг. Ангелуш се показа на Силистра изцелител.” – История славяноболгарская, препис на Даскал Драгия от Бяла черква.¹²³

“1858, септмвриѡ 16. Три пѡти този ден земята се тресе: на 6 сахата през деня, на 10 на икиндия, и на 6 през ноцта. И опашати звезди явиха се две – една много голяма на север, друга малка на изток. И води големи имаше през тази година; срещнах старец на 120 години и той не помни да е имало друг пѡт толкова голяма вода.” – Летопис на Дамаскин Хилендарец.¹²⁴

“1861 Јун. 13. Явѡся на небо-то една комета: опашката и вѡ дѡлга до 80 ‘ небесни, но не вѡ много широка.” – Копривщица.¹²⁵

Тези временно появяващи се и изчезващи небесни тела нашият народ именува: Дѡволица 1, Звездѡ на дѡвола 1, Звездѡ с метлѡ 1, Звездѡ с муздрѡци 1, муждрак ‘копие’, Звездѡ с опѡшка 2, Маздрѡк 1, Метлѡ 1, Опашѡта 22, Опашѡта звездѡ 105, Опашѡти близнѡци 1, Опашѡтка 3, Опѡшка 5, Опѡшѡста звездѡ 1, Пашиѡта звездѡ 2, Пѡдаща звездѡ 9; Куйруклийѡ 3, Куйрук йѡлдѡз 2 ‘Опашата звезда’.

¹²⁰ Ю б и л е н сборник по миналото на Копривщица. С., 1926, с. 664.

¹²¹ В ѡ л ч а н о в, Хр. Севлиево 1842 – 1942. С., 1942, с. 129.

¹²² С т о я н о в, М. , К о д о в, Х р. Опис., III, 1964, 453 – 455.

¹²³ С т о я н о в, М. , К о д о в, Х р. Опис., III, 453 – 455.

¹²⁴ Г о ш е в, Ив. Църковни старини на Врачанска епархия. – ГСУ, бф. т. II, 1934, 23.

¹²⁵ Ю б и л е н сборник по миналото на Копривщица, с. 668.

В други езици: рус. *Косматая звезда, Метла, Волосянка*; струс. звѣзда хвостата; укр. *Віха Мітла, Зірка з мітлою*; срър. *Krstaqica, Opaqita zvezda, Opaqnica, Zastavuqa, Bajraktaruqa*; слвн. *Lassata zvezda, Repáča, Répasta zvezda, Repatíca, Žtriemna zvezda, Zvezda z metlo*¹²⁶; пол. *Gwiazda brodata (kędziorzawa, włosista, kosmata), Kudlata gwiazda, Końskieј grzywy ‘Конска звезда’, Gwiazda z ognem, Gwiazda z miotła, Gwiazda miotłasa (miotłowata)*; глуж. *Włosacia*; чеш. *Vlasaté hvězdy, Vlastice, Bludná hvezda*; слвш. *Bludna hviezda, Vlasatica*.¹²⁷

У нас, както и в другите славнски зици, кометите са назовани във връзка с техния най-натрапващ се признак, обточента кома (грц. - лат. ‘коса’), която се оприличава на *коса, власи, опашка* или *метла*, а по-рядко на *маждрак* ‘дълго бойно копие’, на *водна струя* в слвн. *surkasta* или на *жалон* укр. *віха*; за разлика от звездите и съзвездията – творение на бога, кометата се смята като дяволско творение – *Дяволица, Звездà на дявола*.

¹²⁶ Булашов, П. О. Украинский народ в своих легендах и религиозных воззрениях и верованиях. Вып. первый. Космическия украинския народныя воззрения и верования. Киев, 1909, с. 308.

¹²⁷ Matičetov, M. Slovenska ljudska imena zvezd., 78 – 79; Kupiszewski, W. Polskie slownictwo z zakresu astronomii., 64 – 68.

Вж. Орлов, С. В. О природе комет. М. 1958.